

ԵՐԶԱԿԱԿՈՒԹԵԼՆ ՈՒՂԻՆ

V

Բ. — ԲԱՐՁՐՅԱՎԱԾԱՌ. — ՀԱՐԴԵԿԱՆ, ԿՐԹՈՒԹԵԼՆ (Նար.)

2. ԱՌԱՎՏԵՍԻ ԵԽ ԲԱՐԵԱՎԱՆԱՎԱՐ ԸՆԴԱՅ. — Ամէն ոք պէտք է ընտրէ բարոյական, ֆիզիքական և մասային ձեւ մը, գիրք մը, այնպէս ինչպէս կ'ընտրէ որոշ տեսակի տուն մը, հազուելու ձեւ մը եւլն. և եթէ կ'ուզեք գուք ձեզ փոխել, պէտք է շարունակ ձեր մտքին մէջ ունենաք այն խռէալ ափապարը զոր երևակայած էք: Այդ ափապարը պէտք է բլլայ լուսանես, այսինքն զուարթ, ամէն բաննէ գոհ, բարեացակամ, հաշամարար, քաղաքավար, սիրապէմ, հաճոյակամար: Այսպէսով թէ՛ ուրիշները երջանիկ կ'ընէք և թէ գուք երջանիկ կ'ըլլաք:

Լուսանեսը ամէն ինչ զեզեցիկ և վարդապայն կը տեսնէ, մինչ յոսեանեար՝ ամէն ինչ ազեզ ու մութ: Այս վերջինը անհաջա կը մնայ իր միջավայրին հետ, մինչ լուսանեսը ներդաշնակ կ'ընթանայ անոր հետ:

Լուսանեսութիւնը կը նպաստէ ձեր ներքին գործարաններուն լու գործունէութեան, մինչ յոսեանեսութիւնը պատճառ կ'ըլլայ թոյներու արագրա թեան, որոնք արամադիր կը զարձնեն հիւանդութեան, քաղցկեզի և կանխահաս ծերութեան: Ուրեմն տպեզ բաներու ուշագրութիւն մի՛ զարձնէք, զգուշացէ՛ք աննազաստ քննազատութիւններէ, այսպանոզ և նուսասացուցիչ խօսքերէ, ուրիշին երեկ վիշտ կամ գառնուութիւն մի՛ պատճառէք, զգուշացէ՛ք յարաքերութիւն մշակելէ այն անձերուն հետ որոնք սովորութիւն ըրած են տրանջալ, զանգատի և ամէն բանի գէշ կողմբ տեսնել, և այս՝ մինչեւ որ լուսանես բլլալու և մնալու կարողութիւնը ձեռք բերէք: Ձեր ընտանիքին, ձեր զաւակներուն, ձեր գերազաններուն, ստորագասներուն և ձեր տասիճանիք անձերուն հանդէպ՝ հաւասարապէս սիրով և քաղաքավար եղեք: Երջանիկ պիտի զարձնէք զանոնք և ուրախութիւնը պիտի ծնի ձեր մէջ: «Քաղաքավարութիւնը, կ'ըսէ Մօնթէներ, ինքնին սուզ բան մը չէ, բայց ամէն ինչ կը գնէ, որովհետեւ գեղեցիկ ձեւերը՝ գործունէութիւնը կը զարդարին»:

Անձերու և իրերու լու ու զեզեցիկ կողմերը տեսնելու սովորութիւնը ձեռք բերելու համար, սկիզբները պէտք է լուրջ հակոգութեան ենթարկէք գուք ձեզի. շարունակական կրկնութեամբ միայն կրնաք ներքինավ և արտաքինավ լուսանես բլլալ: «Գործողութեան մը կրկնութիւնը, կ'ըսէ Մօնալու, ընդունակութիւն կը ստեղծէ սովո-

ըութիւնը, նախապէս սարդի թելի չափ դիւրաբեկ, հետզիետէ երկաթէ թելի մը պէս հաստատուն կը դառնայ»: Հաւատեսութիւնն ու բարեացակամութիւնը՝ կեանքի մէջ յաջողութեան կը տանին: «Ամէնէն արդիւնաւոր աշխա ունքը այն է, կ'ըսէ դարձեալ Սմայլս, որ կ'ելլէ ուրախ սրտով անձի մը ուղեղէն եւ ծեռքերէն»:

3. ԿԱՄՔԸ ԿՐԹԵԼ.— Ձեր ֆիզիքական և բարոյական վերակրթութեան համար, ամէնէն օգտակար կարողութիւնը կամքն է: Կամքը ընել՝ կը նշանակէ զաղափար մը գործի վերածել: Կամքի ոյժ ունենալ՝ կը նշանակէ շարունակ ջանք թափել առաջադրուած նպատակի մը հասնելու համար: Կամքի տէր է այն մարդը որ կ'ընէ այն՝ ինչ որ որոշած է ընել: Կամքի ոյժ ունի այն՝ որ իր որոշումը չի փոխեր ո և է արգելքի առջեւ: Կամքի հսկայական և անվրէպ զօրութիւնը դարերէ ի վեր հսատատուած է: «Ուպել՝ կը նշանակէ կարենալ»: «Կամքով կարելի է ամէն բանի յաղթել»:

Սակայն, պիտի առարկէք, կամք ձեռք բերելու համար իսկ, պէտք է նախապէս կամք ունենալ: Իրաւունք ունիք, բայց առաջին քայլը առնելու համար լաւ միջոց մը ունիք. այդ՝ ինքնաթելալրութիւնն է:

Կամքի չնորհիւ կարելի է իրագործել մտածում մը, բայց պէտք է նաեւ որ այդ մտածումը ըլլայ լաւ և օգտակար: Լաւ և օգտակար ըլլալու համար պէտք է լաւ խորհուած ըլլայ: Կամքը, ուրիշն, պէտք է իմաստուն ըլլայ և իմաստութիւնը մտքի կեդրոնացումով կը զարգանայ:

Կեղլրոնացումը մտքի այն յատկութիւնն է որով ան կրնայ իր բոլոր կարողութիւնները համախմբել մէկ առարկայի վրայ, հեռացնելով ամէն ինչ որ կապ չունի անոր հետ: Կեղրոնացեալ միտքը տարամերժորէն կը կապուի միայն մէկ մտածումի, մէկ զգացումի, մէկ նիւթի կամ մէկ առարկայի և այդպէսով կը ստանայ բացառիկ գորութիւն մը: Այսպէս է որ կը զարգանան դատողութիւնն ու յիշութիւնը:

4. ՕԳՏԱԿԱՐ ԳՈՐԾ ՏԵՍՆԵԼ.— Յաջողելու համար՝ չի բաւեր բարոյական գեղեցիկ յատկութիւններ և լաւ առողջութիւն մը ունենալ, այլ պէտք ջանալ զանոնք օգտակար բանի մը գործածել: Յաջողութիւնը ուղղակի համեմատական է ուրիշներուն մատուցուած ծառայութեան հետ: Արդ, չէք կրնար օգտակար ըլլալ մարդկութեան, եթէ օգտակար չէք ըլլար դուք ձեզի: Ընտրեցէ՛ք աշխատութիւն մը որ համապատասխանէ մարդկութեան մէկ պահանջին. և որովհետեւ մարդկային ցեղին պէտքերը անսահման են, յաջողելու առիթներն ալ սահման չունին: Անգամ մը որ աշխատանք մը ընտրէք, սիրեցէ՛ք զայն և անոր նուիրեցէք ձեր լաւագոյն ուժերը:

Այն որը որ օգտակար բանի մը կը ձեռնարկէք և շարունակական կրկնութիւնով, յարատեւութեամբ և սովորութիւնով իրական և լաւագոյն ձեռնասութեան մը կը տիրանաք, այլեւս կրնաք վասահ ըլլալ թէ անպատճառ պիտի յաջողիք, որովհետեւ մարդկութիւնը պէտք պիտի ունենայ ձեզի, ինչ որ ալ բլլայ ձեր ընտրած աշխատանքն ու դործը, ասիկա թուարանական հշմարտութիւն մըն է:

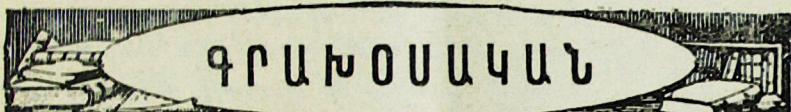
Եղբակացնենք:

Դուք որ այս տողերը կը կարդաք, տասն անգամ աւելի արժէք ունիք, քան այժմ։ Դուք ձեր մէջ թաքուն ունիք յառանգութիւն մը թանկագին ընդունակութիւններու, որոնք առողջութեան և յաջողութեան սերմներ են Անեցուցէ՛ք և բազմացուցէ՛ք զանոնք, վերակրթելով ձեր անձը։ Մնողներ՝ եթէ ձեր գաւակներուն կիրարկէք մարդկային մշակումի տուեաները, տեւական դրամագլուխ մը տըւած կ'ըլլաք անոնց։ Բայց իրապէս երջանիկ բլլալու համար, չի բաւեր փիզիքական հանգառութիւն և նիւթական բարեկեցութիւն ձեռք բերել։ Պէտք է ունենալ նաև քիչ մը խոէալ, որովհետեւ երջանկութիւնը չեմ կրնար ըմբռնել առանց գեղեցիկին, արդարին և ճշմարիտին հայեցումին։ Զանց մի առնե՛ք ուրիմն ձեր զաւակներուն ճաշակի զարգացումը։ Զիայ երջանիութիւն առանց հիացումի, առանց ոզեւորութեան։ Կեանքի առաջին տարիներէն սկսած, ձեր զաւակներուն մէջ զարգացուցէք գեղարուեստական հոգի մը, որպէս զի երրմենան, գիտնան իրենց կեանքը գեղարուեստական կերտուած մը դարձնել:

(Յաջորդով՝ «Մարդասպան լայնաղիքը կամ պնդութեան մասին»)

Ամփոփեց՝ ԲԺ. Լ. Գ.

ՏՈՐԹ. ՎԻՔԹՈՐ ՓՈՃԵ

ԲԺԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷջ, ԶԻՒ ՕՐԵՐԵՆ ՄԻՒԶԵՒ ԺԸ. ԴԱՐԸ. ԳՐԵՑ՝ ՊՐՕՅ. Լ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ, ԵՐԵԱՆԻ ԲԺԿԱԿԱՆ ՀԱՍԱԼՍՐԱՆՆԵՆ։ ՀՐԱՏ. ԵՐԵՒԱԿԱԿԻՆ, ԵՐԵԱՆ, 1928. 240 Էջ, ԳԻՆ՝ 3 ՐՈՒՊԵՐ։

Երեւանի ԲԺԿԱԿԱՆ ՀԱՅԱԼԱՐԱՆԻ պրօֆ. Լ. Յովհաննիսեանի այս 240 էջոց խոշոր ու մանրակրիտ աշխատութիւնը, զրուած ուսւերէն լիզուով, կը պարունակէ իր մէջ, հին զարերէն սկսած մինչեւ տասնեւութերորդ գարը, հայ բժշկական գրականութեան մնացորդներու ամփոփումը, ինչպէս և Հայաստանի բժշկական հիմարկութիւններու պատմութիւնը։